

Effektiv faglig formidling – værktøjer til dig, der vil ud over rampen med et fagligt budskab

Anja Philip, cand.scient og videnskabsjournalist

Anja Philip har via sin kandidatgrad som cand.scient i cellebiologi en faglig baggrund i naturvidenskaben. Hun har som videnskabsjournalist arbejdet med formidling af naturvidenskab, bl.a. i DRs naturvidenskabelige program 'Viden Om'.

Anja Philip indledte sit oplæg med at slå fast, at mennesket er drevet af nysgerrighed og en trang til at forstå vores omverden og univers. Denne menneskelige trang er godt illustreret med de opdagelsesrejsende og Gallathea-ekspeditionen, som drog ud i verden for at studere og undersøge denne.

I dag er der generelt en manglende interesse for det naturvidenskabsområde. Et område som DKerne også er beskæftiget inden for. Det naturvidenskabelige område er vigtigt for Danmark, idet dette område er essentielt i forhold til at videreudvikle videnssamfundet og Danmarks fremtidige levebrød og indtjening. Selv om Danmark allerede er et videnssamfund vil fremtidens arbejdspladser i Danmark i høj grad være baseret på forskning og udvikling.

En grund til, og samtidig en løsning på den manglende interesse for det naturvidenskabelige område er ordentlig formidling. For at illustrere dette kom Anja Philip med eksempler fra hverdagen, som har en naturvidenskabelig forklaring / årsag. Eksempelvis at mænds hjerner adskiller sig fra kvinders, både anatomisk og funktionelt. Dette blev illu-

streret med to plancher af henholdsvis huse og figurer. Mænd er bedre til rummelige opgaver, hvorimod kvinder er bedre til at identificere mønstre og systematik. Et andet underholdende eksempel var da deltagerne blev bedt om at folde et rør af papir, og køre en hånd ned at siden af dette rør. Hjernen narres og effekten er, at det ser ud som om der er et hul i hånden.

Naturvidenskabelige eksempler der kan prøves på egen krop er en god måde at formidle sit budskab på. Ved at kombinere dette med et personligt engagement og begejstring, sikres det at budskabet ud kommer over rampen, idet budskabet og det som ønskes formidlet, bliver vedkommende for modtageren.

Find jeres indre Peter Pedal, med alt hvad det indebærer af barnets undren og nysgerrighed. Tag udgangspunkt i modtagerens verden, ved at starte med at stille spørgsmål som kræver et svar. På denne måde kan historien fortælles og budskabet formidles, så det 'pirrer' modtageren og dennes interesse for at høre om emnet. En modtager kan eksempelvis 'pirres' ved at bruge humor og overraskelser i formidlingen.

For at illustrere brugen af disse simple grundregler for formidling af et fagligt emne viste Anja Philip filmklip fra DR programmerne Store Nørd og Dr. Liberkind. Efterfølgende viste Anja Phillip et filmklip med hvordan man absolut ikke skal formidle en naturvidenskabelig problemstilling. Klippet handlede om Linné's nomenklatur over flora og fauna. I klippet var det meget tydeligt at afsender ikke tog udgangspunkt i modtager. Der var enighed i salen om at der blev talt ned til modtageren, at informationerne blev leveret så hurtigt, at der ikke var tid til at fordøje informationen, og at der blev brugt flere svære begreber.

Ved formidling er følgende grundregler vigtige:

- Glem alt om opbygning efter lærebogskapitler og fagopdeling – gå i stedet på tværs af emnet og byg det op på en måde, som er inte-

ressant og relevant for modtageren.

- Opbyg en trin-for-trin forståelse for emnet
- Udvælg det relevante for missionen om det som ønskes formidlet
- Giv modtageren forudsætningerne for det som ønskes formidlet. Hvad er det der skal læres, hvad skal det bruges til og hvorfor er det vigtigt?
- Brug de dumme spørgsmål og gerne de spørgsmål som modtager selv har, og eventuelt ikke tør at spørge om
- Undgå at opsætte barrierer – f.eks. ved brug af fagtermer og fremmedord
- Hav interesse for din modtager
- Elsk din historie. Kun ved selv at være passioneret for emnet kan du gøre modtager passioneret.

Den gode formidling indebærer at:

- Formidleren selv forstår det som skal formidles
- Formidleren bruger enkle midler
- Formidleren gør historien uindviklet
- Formidleren tester formidlingen på en person som ikke er inde i emnet
- Det stof som ønskes formidlet bliver bearbejdet af flere omgange for at tilpasse det modtagerens forudsætninger

Den menneskelige historie er vigtig i forbindelse med formidling. Vis mennesket bag formidleren med følelser, tanker og begejstring over emnet. Dette kombineret med emnets relevans for hverdagen, sikrer at budskabet kommer ud over rampen.